IV. évfolyam. Csütörtök. 1885. február 26. 17. szám.

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:
Egy évre . . . . 6 frt. — kr.
Fél évre . . . . 3 „ — „
Negyed évre . 1 „ 50 „
Egyes szám ára . 6 „
Külföldre egy évre 8 „ — „

Ezen lap megjelenik hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap,
a csikmegyei gazdasági egylet hivatalos közlönye.

Hirdetések közlési dija: minden egy hasábos garmond sorért vagy annak térfogatáért 4 kr, s minden egyszeri közlés után 30 kr bélyegdij fizetendő. Nagy és többször közlendő hirdetményt a kiadóhivatal árkedvezményben részesit.

A „Nyilttér" rovatban közlendő czikkek soronkint 10 kr dijért közöltetnek.

SZERKESZTŐSÉG:
KÉZDI-VÁSÁRHELYTT: Szabó Albert könyvnyomdájában.
CSIK-SZEREDÁN: Sprencz György szerkesztő lakásán.

KIADÓ-HIVATAL:
KÉZDI-VÁSÁRHELYTT: Szabó Albert könyvnyomdájában.
CSIK-SZEREDÁN: Györgyjakab Márton nyomdabérlőnél.

A lap beltartalmát illető közlemények a szerkesztőségekben, az előfizetések, hirdetmények, nyilttéri czikkek, stb. a kiadóhivatalokban fogadtatnak el.

Budapest, 1885. febr. 17.

Becses lapjának folyó évi 14-ik számában olvasott vezérczikk nagyon helyesen ajánlja földmivelőink figyelmébe az egyesülést, a szövetkezést s joggal kárhoztatja népünknek azon könnyelmü közönyösségét, melylyel saját jóllétének előmozditása iránt is megváltozhatjanul viseltetik.

Legjobb példa erre a legujabban alakult „Első magyar nyugdij-egyesület" Budapesten, mely azt tüzte ki czéljául, hogy megadja lehetőségét annak, hogy a legszegényebb ember is alig nehány garassal gondoskodhassék ugy saját, mint bárminemü hozzátartozóiról. S ime, a következmény azt mutatja, hogy ezen minden izében humánus és előnyös intézmény nem a szegények sorából nyeri tagjait, — mint kiknek ez egyesület első sorban szánva volt — hanem ellenkezőleg ép a jobbmóduak, sőt mi több, már egyébként is nyugdij-igénynyel biró egyének lépnek tagjai közé, ezzel is igazolva azt, hogy egyrészt ezen egyesület szervezetét helyesnek és előnyösnek ismerik, másrészt, hogy a középosztály az, mely leginkább törekszik jövőjét biztositani, mig ellenben az alsóbb, szegényebb osztályban alig található törekvés arra, hogy magáról állandóan gondoskodjék s hogy ez által a középosztályba emelkedni ohajtson. A mig ez igy tart, népünk jólléte nem lesz megalapitható. A sült galambok sehol sem repülnek szabadon, s nincs ország-világ, hol a közönyösség, az önmaga iránti hanyagság, könnyelmüség üdvös eredményre vezetne. Tekintsük meg hazánk németajku falvait s ezek lakóit s arról fogunk meggyőződni, hogy ezek majdnem kivétel nélkül csinosak, tiszták, rendezettek, lakóik pedig szorgalmasak, gondosak, összetartók s ennek folytán jómóduak. Ha tehát meg van adva a lehetősége annak, hogy ezen német falvak bennszülöttei, kik habár talán nevük és szójárásuk német is, de azért csak ugy magyarok, mint bármelyikünk, ugyanezen hazában folytonos anyagi gyarapodásnak örvendhessenek: miért hiányzik e gyarapodás ép magyarajku földmivelőinknél? Ne szépitgessük hibáikat, ne dicsérjük őket saját károkra, hanem mondjuk szemükbe röviden, őszintén, hogy hiányzik belőlük az önsorsuk folyása iránti éberség, az előrelátás jótékony szelleme, a jövőről gondoskodó takarékosság iránti legcsekélyebb hajlam is!

Az „Első magyar általános nyugdij-egyesület" alapitói karjaikat tárták fel a szegényebb sorsu nép előtt, s ime, arra vannak kényszeritve, hogy a nekik szánt segélyt azoknak nyujtsák, kik erre alig szorulnak, s kik ha látni fogják a szegényebb sorsuak részvétlenségét, még szorosabban fognak egymáshoz tüzödni, mig végre elérik azt, hogy e karok egyedül számukra legyenek tárva s ez általános segély utóvégre egyedül a kiváltságosabbak, a választottak által lesz élvezhető.

A tisztelt szerkesztő ur tegye meg hazája iránti kötelességét s nyissa meg becses lapja hasábjait egy humánus intézmény népszerüsitésének, melynek egyedüli czélja az, hogy hazánk népét a végelszegényedéstől megmentse!

Segits magadon s az Isten is megsegit!

Országgyülés. A képviselőház a főrendiház ujjászervezéséről szóló törvényjavaslat általános tárgyalását tiz napi vita után a szombati ülésen befejezte s még e napon megtartották zárbeszédeiket Láng Lajos és Irányi Dániel. Szilágyi Dezső és Ónody Géza zárbeszédei a hétfői ülésre halasztattak.

A nők.

I.

Midőn Isten az első embert megteremtette, kit tudvalevőleg Ádámnak hivtak, ez magányosan járt fel és alá az épen frissen teremtett mezőkön és erdőkön s bámulta a nagy csodaművet és a határtalan területet, melyet belátni és felfogni képes nem vala.

A tudás vágya tölté el egész lelkét; minden tárgyról fogalmat ügyekezett alkotni magának; mindent megnevezni és megvizsgálni törekedett.

Nagy érdeklődéssel nézte a természetet; látta, hogy mindenféle állat egy magához hasonló társat bir, melyek szivesen csatlakoznak egymáshoz, egymást el nem hagyják s igy lételüknek kétszeresen örvendhetnek.

Csak ő látta magát egyedül, elhagyatva, s nagy zavarban volt, midőn már felfogni és érteni kezdte lételét, hogy mindezt egy hozzá hasonló lénynyel nem közölhette. Azon tudat, hogy minden érzést és örömet egyedül kell élvezzen, bussá tette, s igy töprenkedve igen hosszu sétát tehetett, midőn egy terebélyes fa árnyékában a szép zöld gyepre, magát kinyugvandó, leheveredett.

Hamar mély álom nyomta el, melyből egészen megerősödve és egy uj örömre ébredett. Egészen elbámulva nézte azon csodát, mely előtte állott; egy angyalhoz hasonló lény közeledett hozzá, nyakát átölelte s oldalához simult; volt már neki is egy hozzá hasonló társa, s ezen tudat gyönyörrel járta át egész valóját. (A biblia szerint is Isten mély álmot bocsátott Ádámra s ekkor egyik oldalbordáját kivevé s abból teremté Évát.)

Csak most érezte Ádám lételének egész üdvösségét s ezért a Teremtő iránti hála és imádás fogta el egész lelkét.

A nő akarata az ő akarata volt s az eddig oly magányos lét és az egész természet, az egész mindenség most már gyönyörteljes és hármonikus lett.

Azonban Ádám igen gyenge volt ahhoz, hogy Évának valamiben ellenállhasson; az ő készsége és előzékenysége ennek nem volt elég. Ádám gyönyörüségében és boldogságában szivesen engedett Éva érzéki természetének és vágyainak és mindketten ebben lelték vesztüket . . .

Igy keletkezett az öröm és fájdalom; igy keletkezett Éva szép utódai által a föld egész kerekségén azon különös ellentét a szerencse és szerencsétlenség, a menny és pokol között.

A természet ünnepnapja vala azon nagyszerü pillanat, melyben a férfi és a nő pillantásai találkoztak; akkor lett megállapitva a szépnem uralma és birodalma is.

És a tapasztalat a nők uralmát be is bizonyitotta.

Voltak hősök, kik egy szép nő megpillantásánál remegni kezdettek; az évszázadok legnagyobb revolucziói is ezen szép kezek művei voltak.

A férfiak ülnek az állam kormányán; hivatalnokok; ipart és kereskedést üznek; mint atyák, családjaik élén állanak, mintha mindent egyedül kormányoznának; és mégis mindenütt a nők keze van; a nők által igazgattatnak. Oly nagy a nők hatalma! pedig müködésük észrevehetetlen, tanácsaik kifürkészhetetlenek.

És mégsem adhatott volna az Istenség a férfinak szebb és dicsőbb társat, mint a gyenge nőt; semmi sem ér fel azon gyönyörrel, melyet a nőkkel való érintkezés és társalgás nyujt. A nőknél elfeledi a férfiu minden kellemetlenségeit a makacs sorsnak; a nőktől nyer ösztönt, erőt, bátorságot és ked-

A „Székelyföld" tárczája.

Édes emlék...

Édes emlék könnyü szárnya,
Jer, röpits a multba el,
Gyermek-évek tünde képét
Képzetembe hozva fel!
Messze vigy, oh, vissza, hol még
Jó anyámnak lágy ölén
Régen, egykor álmaimban
Angyalok közt jártam én!...
Hol napestig enyhe, árnyas,
Ismerős, vén fák alatt,
Vig kaczaj közt annyit üztem
A kis játszótársakat;
Oda vigy, oh, vissza, hol még
Egykor, himes réteken
Egy csapongó tarka lepke
Boldoggá tett, végtelen!...
Hol a távol nagy világnak
Még neszét se sejthetém,
S nem zavarta csöndes álmom'
Semmi vágy még, semmi fény...
S hol, ha néha dörmögött is
Jó apám egy csinyemért,
Áldott anyám elbujtatott
S bünbödésem el nem ért....

Rég letünt kor délibábja!
Oh, feledtesd a jelent,
Veröfényes képeiddel
Átrezegve lelkemet,
Hadd ne tudjam, bár egy perczig,
Szerető két kar helyett,
Hogy öncsaló ábránd, remény
Ringat el most engemet;
Hogy nincs többé játszótársam,
Helyettök kin s gyötrelem,
S nem én üzöm mostan öket,
De általok üzetem;
Andalitó rét virányán
Pillangó nem hivogat,
De kietlen létem utján
Hordozom balsorsomat;
S a hivalgó, nagy világban,
Vásári zaj közepett,
Undok önzés széditő mély
Ösvényében elveszek.
S végzetem', hogy visszatartsa,
Nincs ki karját tárja fel,
Ez elől nem jó anyám már,
De csak a sir rejthet el...!

Gödri Ferencz.

Két menyasszony.

Elbeszélés.

Irta: Kritsa Klára.

V.

(Folytatás.)

Másnap egyebet sem lehetett hallani, mint a kocsik zaját, melyek a vendégeket szállitták a lakodalmas házhoz.

A város szine-java mind megjelent.

A két menyasszony csak akkor jelent meg a salonban, mikor már a vendégek nagy része össze volt gyülve, mert öltözékükkel kissé megkéstek, mivel Berta ma sem volt jól.

Öltözködés közben Jolán aggódva tekintett reá s kérdé:

— Nagyon rosszul érzed magad? Ne hivnók el az orvost, ki ép az előbb érkezett meg nejével?

— A világért se! — felelé Berta — majd elmulik bajom nélküle is.

— Szegény Berta! mint sajnállak, hogy ép most vagy beteg; no, de majd esküvő után kipihenheted magad.

— Igen, majd kipihenhetem magamat, — szólt a beteg leány különös hangsulylyal, mig halvány arczán a kétségbeesés kifejezése honolt.

Midőn végre a szobaleány segitségével készen volt öltözékével, még akkor sem tekintett a tükörbe, mit sem törődve kinézésével.

Myrtus-füzérekkel ékitett hófehér ruhájában, az ara-koszoru- és fátyollal fején olyan volt, mint egy élettelen szép szobor, mely leköti a szemlélőt.

Jolán hasonló öltözékében, szelid, rózsás arcza, a finom fehér fátyoltól körül fogva, oly szép volt, hogy találóbb hasonlattal nem élhetek, mintha idézem e dalt.

„Nem anyától lettél,
Rózsafán termettél;
Piros pünkösd napján
Hajnalba születtél".

Mily gyönyörü két menyasszony! mondák egymás közt a vendégek, midőn Berta és Jolán megjelent; egyik igaz nagyon halovány, de az mit sem von le szépségéből, még érdekesebbé teszi.

A két vőlegény is megjelent, násznagyaik- és a vőfélyektől kisérve.

— Valóban szép összeillő párok, volt az általános halk megjegyzés.

Egyszerre a rémület kiáltása tört ki a jelenlevők ajkain, némelyek ijedten ugrottak fel helyükről, másokat meg oda lánczolt a borzalom.

Az általános rémület oka Berta, a szép halovány menyasszony volt, a ki, midőn a vőlegények megérkeztek, tekintetét végighordozva rajtuk, balkezében lévő virágcsokrát ajkához emelé, mig a jobbjában tartott üvegcsét észrevétlenül ajkaihoz vive, tartalmát kiürité, aztán szemeit Jolánra függesztve, szaggatott hangon igy szólott:

—Levél van az iróasztal fiók—jában, ol—vasd el, kér—lek.

Ezután üvegesedni kezdő szemei Viktorra tapadtak, s szederjes ajkain iszonyu erőlködés közt e szavak — az utolsók — törtek elő:

— Bo—csáss meg Vik—tor, Is—ten ve—led! Aztán eszméletlenül omlott össze.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

vet, hogy nehéz hivatásának bátran megfelelhessen.

A nőt azért is rendelte az Istenség a férfiu mellé, hogy a kemény férfijellemet hajlékonyabbá tegye, de nem hogy őt egészen befolyásolja; ennek elkerülhetése végett adott a természet a férfiunak nagyobb erőt, komolyabb és mélyebb gondolkozást.

Szelidség, szerénység és tisztaság a szépnem legszebb jelleme; ezek teszik a nőt kedvessé és vonzóvá, s ha találtatnak oly nők is, — mi tagadhatatlan — kik ezt könnyelmüen figyelmen kivül hagyják, azok szánalomra méltók; de nem fogadom el a nőinem ellenségeinek azon nézetét, hogy ilyen kinövések miatt az egész nőinemet elitélik.

Igaz ugyan az is, hogy semmi nem hat a családi életre oly borzasztólag, mint a nő könnyelmüsége és hütlensége, s az is igaz, hogy a nők egy része ellen ilyen panaszok nem egészen igaztalanok; de ha a nők nem látnának oly sok példát a férfiaktól, azt hiszem, nem utánoznák a rosszat, s ezért is igaztalanság volna az ártatlanokat a hibásokkal együtt elitélni.

S.— Gy.—

Levelezés.

Gyó.-Szentmiklós, 1885. febr. 19.

Tek. szerkesztő ur!

Remélem, hogy e helyen becses engedelmével beszélhetek még keveset bucsuzásképp Carneval herczeg diadalairól, melyeket folyó 15-én a kaszinó, 17-én pedig a gyergyószentmiklósi ifjuság által rendezett tánczestélyekkel aratott.

Az előbbi itt az ugynevezett „elite"-bál. A hölgyek ez alkalommal különösen igyekeztek egymáson tultenni fényes öltözékeikkel, a mi — fájdalom — igen sok tekintetben nem előnyös. A könnyen gondolkozók, kiknél az erszény is vajmi könnyü, egy zsinor-vonalon akarnak haladni a fényüzés terén azokkal, a kiket gazdagoknak lehet nevezni, s csakis felette drága öltözékekben jelennek meg a bálokon, nem törődve azzal, hogy azon öltözék, melyben oly igéző szépek, mily sokba kerül, s hogy mennyit kell majd a papának vagy férjnek küzdeni, munkálkodni, mig annak árát kikeresheti. A komolyabb gondolkozásu ifju hölgyek pedig kénytelenek visszavonulni a tánczestélyektől, mert utolsók lenni nem ohajtanak, papájukat vagy férjüket pedig nem akarják egy estély élvezetéért áldozatul dobni. Mily boldogok voltak anyáink, a kik 6—8 frt költséggel első szerepet játszhattak hajdan a bálokon! Nem csoda, „a régi szép idők már elmultak"!...

A kaszinó bálja igen fényes volt; a négyeseket 36 pár tánczolta. Ott voltak: Lázár Menyhértné, Merza Kristófné, Csiky Dénesné, Lázár Gyuláné urnők; Lázár Eliz, Romfeld Eliz, Czárán Berta, Bocsánczy Jolán és Irma, Kedves Erzsi, Bartalis Linka (Szárhegy), Rozsdás Ilona (Alfalu), Lázár Hedvig, Eránosz Anna urhölgyek. Bevétel 104 frt volt.

E bál azonban nem volt oly feszélytelen és kedélyes, mint hushagyó-kedden az ifjuság bálja.

Ily népes bál e farsangon itt még nem volt. Ezt talán annak lehet tulajdonitani, hogy a fényüzés nem emeltetett annyira tetőpontra, a hölgyek mindnyájan csinos és izléses ruhákban jelentek meg. A négyeseket két külön kolonban 64 pár tánczolta. A tánczkivilágos kiviradtig tartott. Bizonyságául a bál fényes eredményének álljon itt a szép hölgyek névsora: Lázár Menyhértné, Merza Kristófné, Lázár Gyuláné, ifj. Vákár Istvánné, Vákár Lászlóné, Böjthe Gyuláné, Lázár Antalné urnők; Romfeld Eliz, Jánosi Vira (Ujfalu), Kedves Erzsi, Géringer Mari, Lázár Eliz, Eránosz Anna, Bocsánczy Jolán, Bocsánczy Irma, Lázár Hedvig, Jakabfy Klára (Alfalu), Csergő Hermin és Mari, Lukács nővérek (Alfalu), Bogdán Kati és Aranka, Rozsdás Ilona (Alfalu), Roth Mari, Römer Anna és Vilma s Lieb Ida urhölgyek.

S ezzel Carneval ő fensége bevonta zászlóit és eltávozott a leányos papák és a fiatal nők férjeinek legnagyobb örömére.

A tekintetes szerkesztő urnak köszönetet mondva szives türelméért, üdvösséges böjti napokat kivánva, maradok

tisztelője:
Tirnó.

Különfélék.

— **Molnár Dénes**, Kézdi-Vásárhely város érdemes kapitánya, általánosan tisztelt és szeretett férfiu, hosszas szenvedés után folyó hó 22-én meghalt. Temetése folyó hó 24-én ment végbe nagy részvét mellett. Kézdi-Vásárhely közönsége igen szépen kimutatá, hogy mennyire szereté és tisztelé életében az elhunytat. A város összes hatóságai, testületek és társulatok megjelentek; ezernyi barát, ismerős állta körül a ravatalt, s nem volt szem, mely könnyet ne hullatott volna, s nem volt kebel, mely meg ne rendült volna az elhunyt szeretett férfiu temetei felett. Kartársai és barátai vitték ki a koporsót, kisérve a rokonok és ismerősök beláthatlan tömege által. Az ev. ref. egyházban Székely János ev. ref. lelkész tartott gyönyörü gyászbeszédet s Kovács István segédlelkész mondott megható bucsuztatót és a kézdivásárhelyi tanitói dalkör énekelt. A gyász istenitisztelet után a kézdivásárhelyi népzenekar gyászindulójának szomoru hangjai között haladott a menet a temető felé. Itt Kovács István segédlelkész tartott megható imát s azután a szeretett férfiu hült tetemei átadattak az örök enyészetnek, de emléke barátai s szerető kartársai szivében sokáig élni fog. Koszorut helyeztek a koporsóra: a kézdivásárhelyi tanács és Molnár Józsiás s Kovács Ferenczné, az elhunytnak testvérei. Béke és áldás lebegjen porai felett! — Halálról a család következő gyászjelentést adott ki:

„Már özvegy Molnár Dénesné szül. Boda Berta a maga és gyermekei: Kálmán, Dénes, Bandi és Emil; ugy testvérei: Ida férjezett Éble Kálmánné; Ilka Kovács Józsefné; Gergely és neje Rácz Lina; az elhunytnak testvérei: Molnár Róza és férje Kovács Ferencz; Molnár Józsiás és neje Gál Emilia; a néhainak nagyanyja özv. Nagy Mózesné; anyósa Boda Sámuelné; ugy a közeli és távoli rokonok nevében is fájdalomdult kebellel jelentik a forrón szeretett férj, gondos családatya, szeretett férj, gondos családatya, szeretett testvér, unoka, vő és sógor Molnár Dénes városkapitánynak folyó hó 22-én este 8 órakor élete 40-ik, boldog házasságának 17-dik évében máj- és tüdőbajban történt gyászos kimultát. A megboldogultnak hült tetemei folyó hó 24-én délután 2 órakor fognak az ev. ref egyház szertartása szerint a köztemetőbe örök nyugalomba helyeztetni. Béke lengjen porai felett! Kézdi-Vásárhely, 1885. febr. 22."

— **A kézdivásárhelyi takarékpénztár** folyó hó 22-én közgyülést tartott. A gyülés főbb tárgya az 1884. évi számadás volt, mely hosszasabb vita után elfogadtatott. Nem mulaszthatjuk el e derék pénzintézet egy igazán nagylelkü humánus határozatáról a legnagyobb elismeréssel megemlékezni. Az intézetnek ugyanis több ezer frtnyi váltókövetelése volt Sz. J. szörcsei birtokoson, mely követelése megkaphatása végett nyilvános árverésen megvásárolta Sz. J. szörcsei birtokát. A pénzintézet darabonkint eladá a földbirtokot és pedig oly kedvező áron, hogy összes követelését megkapta s még egy körülbelől 1500 frt értékü belsőség megmaradt. Az igazgatóság ajánlotta, hogy ezen laktelek adassék vissza Sz. J. kiskoru gyermekeinek, mit a közgyülés egyhangulag elfogadott. A mely pénzintézet üzleti dologban ily emberszeretőleg, ily nemesen gondolkozik, megérdemli, hogy éljen és virágozzék. O.

— **A kézdivásárhelyi jótékony nőegylet** folyó hó 23-án tartott választmányi gyülésében elhatározta, hogy böjti fillérestélyeit a jövő hóban megkezdi. Az első estély kiváló érdekes programmal márczius 7-én leend, miről a meghivók közelebbről ki fognak bocsáttatni. A közhangulatból itélve, ugy ezen első, mint a többi estélyek igen látogatottaknak igérkeznek; azért feleslegesnek tartjuk a hosszas ajánlgatást.

— **Tánczisko la.** Molnár Mihály tánczmester Kézdi-Vásárhelyt a tanácsház nagytermében vasárnap márczius 1-én kezdi meg a tánczmulatást, mire felhivjuk az érdekelt szülők és a tánczkedvelő ifjuság figyelmét.

— **A kovásznai dalkör** által rendezett tánczestélyről lapunk mult csütörtöki számában megjelent tudósitásra vonatkozólag a következő helyreigazitást vettük: A helyettes bálanya ifjabb Deák Károlyné urasszony volt és nem id. D. K.-né. Továbbá a bál tiszta jövedelme a már megvizsgált számadás szerint 28 frt 3 krt teszen.

— **Jókai 60-ik születésnapja.** A magyar költők fejedelme mult csütörtökön ünnepelte csöndben 60-ik születésnapjának a fordulóját. Az egyetem ifjusága ez alkalomból fáklyászenével akarta megtisztelni a koszoruregényirót, de ez Jókai kivánságára elmaradt s e helyett egy 10 tagu küldöttség fejezte ki szerencsekivánatit. Jókai leveléből, melyet az egyetemi ifjusághoz intézett, kérve, hogy mondjanak le a fáklyás-zenéről, közöljük a következő gyönyörü sorokat: «... Ne hozzatok nekem fáklyákat, hanem hozzátok, ha köszönteni jöttök, a szivetekben élő lángot. Én ennek a lángnak fényénél ragyogóbbnak fogom látni a haza jövőjét, mely Ti Rátok van bizva, mely láng se kormot, se füstöt nem hagy maga után. Ezzel a lánggal szivesen látlak Benneteket. Isten tartson meg titeket és Általatok hazánkat.» — Kivánjuk, hogy Jókai Mór, nemzetünk legnagyobb élő költője, Magyarország büszkeségére még sokáig éljen!

— **Kisdedóvók terjesztése.** Az országos kisdedóvó egyesület választmánya elhatározta, hogy felhivást intéz hazánk mindazon nagyobb földbirtokosaihoz és tőkepénzeseihez, kik legalább 4—5000 frt évi adót fizetnek, hogy azon községekben, hol birtokaik fekusznek, óvodák vagy legalább menedékházak létrehozására alkalmas helyiséget adományozzanak, illetve a kisdedóvás emeléséhez pénzadományokkal járuljanak. Ezen kivül a kormányhoz is felterjesztést intéz, hogy az alapitványi, jogügyi és koronai birtokokon alkalmas helyiséget és legalább tüzifát engedélyezzen a felállitandó óvodák vagy menedékházak számára. Az egyesület elnökségéhez ujabban érkezett jelentések szerint, a kisdedóvók ügyét a vidéken örvendetesen karolják föl. A mohácsi kisdedóvó egylet az ottani nőegylettől 1000 frt adományt s másik 1000 frt kölcsönt kapott oly czélból, hogy azon a már gyüjtött összeggel együtt egy ujonan létesitendő óvoda számára házat épitsenek. A város sokacz-részében tavaszszal gyermekmenedékhely is fog megnyittatni. Pozsonymegye nagyszombati járásának szolgabirája dicséretreméltó buzgalmat fejt ki az óvodák terjesztése körül. Járásának 30 községében eszközölt ki a gazdagabb földbirtokosoktól óvodai helyiségeket, sőt egyéb dotácziókat is; a felszerelést és fenntartási költségeket pedig a községekben a megyei közmüvelődési egylet vállalta magára.

— **A kiállitás költségei.** Az országos kiállitás költségei sokkal nagyobb összegre rug-

---

Az orvos legott oda sietett s felemelve a földről az élettelen leányt, a pamlagra fekteté, megtapintá szivét és üterét s darabig vizsgálva, szomoru, részvétteljes hangon kijelenté, hogy a szép menyasszonyt többé életre hozni nem lehet. Ekkor lába érintésére valami tova gurult a földön; lehajolt, felemelte, a kis üvegcse volt, a világosság elé tartva, hosszason vizsgálta a benne maradt czeppeket, végre megállapitá, hogy az üvegcse rögtön ölő mérget tartalmazott; tehát semmi kétség, hogy a szép menyasszony maga vetett véget életének.

— Vajjon mi oka lehetett erre? találgatta egyik is, másik is, hisz olyan emberrel, mint Viktor, kinek oly tekintélyes állása és csinos külseje van, csak meg lehetett elégedve egy vagyontalan árva leány; sőt szerencséjének tarthatta volna.

Halász Tamást, a szegény gyógyszerészt, önvád kezdé gyötörni; mert eszébe jutott, hogy Berta néhány nappal előbb illatszereket vásárolt töle, mely alkalommal kérdé öt, hogy milyen az a rögtön ölő méreg? Ő mit sem gyanitva, elővette az üveget, mely e mérget tartalmazza és megmutatta neki; ekkor gyógyszerért jöttek, neki magának kellett azt elkésziteni, mert a segéd, szabad napja lévén, távol volt; a mig ő el volt foglalva a gyógyszer készitésével, bizonyára addig öntött a mérget tartalmazó üvegből a kis üvegcsébe a szerencsétlen leány. Oh, ha ő sejtette volna ezt, akkor nem hagyta volna előtte a halálthozó italt! De ki hitt volna ily sötét szándékot egy boldog menyasszonyról? Pusztán csak női kivánságnak vélte a méregről tudakozódását. Ő okozta hát, bár nem szándékoson is, a szegény leány halálát.

Szegény jó ember! annyira lelkére vette ezt, annyira elmerült a sötét gondolatokba, hogy még az a megnyugtató tudat sem jutott eszébe, hogy a kinek öngyilkos szándéka van, az talál eszközt, véghez vinni azt; tehát, ha méreghez nem jutott volna a boldogtalan leány, akkor másként vetett volna véget életének, de e szándékától el nem állott volna.

Hagyjuk a szegény embert szomoru tépelődéseivel, talán majd eszébe jön a megnyugtató tudat is; foglalkozzunk történetünk fő szereplőivel.

Viktor elragadtatva a fájdalomtól, mely vasmarokkal szoritá, a halott mellé térdelt, kétségbeesetten csókolgatta a jéghideg kezeket, melyek töle vieszavonattak, és a halált választák vőlegényül.

Jolán mereven a rémülettől ült a pamlag közelében; arcza ép oly vértelen volt, mint a halott menyasszonyé. Nem messze töle ültek, szintén megkövülve a rémületes eseménytől, Irma és Oszkár.

Valóban szivrenditő látvány!

— De hol van Jenő? — kérdék többen egymás közt — miért nem siet menyasszonya vigasztalására? — és szemeikkel Jenőt keresték, ki eltünt észrevétlenül a nagy zavar közepett.

Kis idő multán Jolán magához térni látszott, arcza megelevenült, tekintetét körülhordozá, de nem találva azt, kit keresett, hirtelen eszébe jutottak Berta ama szavai, hogy az iróasztal fiókjában levél van s olvassa el; e szavak és a Jenő eltünése közt — kinek most mellette kellene lennie, vigasztalva öt — önkénytelenül összefüggést következtetve, egy sötét fájó sejtelem tölté el lelkét s különös, megnevezhetlen erőtől vonzatva, hirtelen felemelkedett és szobájába távozék.

Itt kinyitá az iróasztal fiókját s megtalálta a levelet, lepecsételve és nevére czimezve.

Egész valóját remegés fogta el, sokáig tartá remegő ujjai közt a levelet, végre leküzdve borzadályát, felbontá a boritékot.

A Berta irásán kivül még egy kis levél hullott ki belöle, Bertához czimezve. Azonnal a Jenő irására ismerve, kivette a boritékból és leirhatlan érzelmek közt olvasá a következőket:

„Szeretett kedves Bertám!

Te tudod, hogy mily végtelenül szeretlek! Te vagy lelkemnek minden gondolata; a te jólétedért minden áldozatra képes vagyok!

Viktor bevallá előttem, hogy szeret téged s élete czéljául tüzte ki, téged a legboldogabb nővé tenni. Ő gazdag s ezenkivül állása is olyan, hogy mellette egy nőnek kényelmes élete lehet; nekem szerény állásomon kivül egyebem nincs. Megfoszthatnálak-e a kinálkozó kényelmes jövőtől? Nem, ily önző csak nem lehetek!...

Jolán szeret engem, észrevettem ezt iránta mi modorából. Ő egy kis vagyonnal is rendelkezik; tehát egy vagyontalan férj mellett is biztos jövőnek néz elébe. Hiszem, nem követek el vétket, ha lemondva birásodról, — ez áldozatot jólétedért hozom meg — nőül veszem Jolánt, Jolánt, kinek boldogságán, mint jó barátnő, csak örülhetsz.

Tartsd titokban a köztünk létezett viszonyt; hisz ha elárulod, magadnak is ártasz vele.

Erősen bizva nemes szivedben, hogy neheztelés helyett — jól átgondolva a helyzetet — méltányolni fogod jóllétedért hozott áldozatomat: bezárom soraimat.

Isten veled! Szerető igaz barátod

Jenő".

Jolán kezéből kihullt a levél.

(Vége köv.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

nak, miut eddig számitották. Az állam 476,000 forintnyi előlege s a főváros 50,000 forintnyi segélye nem hogy elégségesnek nem 7izonyult, de a kiadások felét sem fedezi. Eddig mintegy 900,000 frtot költöttek a kiállitás czéljaira, s a kereskedelmi miniszter még 600,000 frt megszavazását kéri a képviselőháztól. E másfél milliónyi kiadással szemben körülbelül ugyanannyi bevételt várnak, ugy hogy a kiállitás sem anyagi haszonnal, sem kárral nem járna.

— **Arany János özvegye**, Ercsey Juliánna asszony, csütörtökön délelőtt elhunyt az akadémia palotájában volt lakásán, a hol férje elhunyta óta vissavonulva élt unokájával, Széll Piroskával. A nagy költő özvegyével egyszersmind a magyar matrónák egy oly tiszteletreméltó alakja szállt sirba, a minőhöz hasonlót ma már keresve kell keresnünk. Halálát igazán fájlalják mindazok, a kik ismerték és tisztelték e kitünő urnöt, a ki méltó élettársa volt Arany Jánosnak. Temetése szombaton délután 3 órakor ment végbe nagy részvét mellett.

— **Ne tréfálj az asszonynyal.** A régi közmondás szerint halál ellen nincs orvosság. Ezt mi azzal egészitjük ki, hogy a gyülölet ellen sincs. Mint az „F.“-nek egyik levelezője irja, ott egyik földesgazda nem valami békés viszonyban élt kedves oldalbordájával. Illetőleg ő csak kijött volna az asszonynyal, hanem az asszony, az nem nyughatott soha. Ha otthon settenkedett felesége körül, az volt a baj; ha korcsmába ment, abból kerekedett olyan házi zivatar, milyent nem látott még a vén Balaton. A szegény gazda nem tudta, mitévő legyen. Akár hizelkedett, akár hallgatott, az asszony mindig fölforrt s ugy leforrázta szóval, hogy csak ugy nyögött belé. Egyszer neki gyürközött a zaklatott férj: ha te ugy, én is ugy, ő akart az asszony fölé kerekedni, ő kezdette káromkodással; de ugyancsak megbánta merészségét: megint az asszony lett a győztes a — sodrófával. Mit csináljon? Gondolta, az ő felesége is csak asszony; majd megbékül, ha tenyeréből édes mézzel eteti. Ugy tett, a mint gondolta. Egy csöndes éjjel odalopódzott felesége ágyához, átkarolta, szerelmes szavakat suttogott hozzá; de az asszony válaszul ugy képen kapta, hogy a jámbor férj szemei ezrivel hányták a csillagokat. Ez igen elkeseritette őt. Még egy kisérletre szánta el magát, hogy felesége szivét magának hóditsa. Mi volt ez? A megfélemlités. A pofonnal nem elégedett meg az asszony, hanem felugrott ágyából s a férj buját szóval is tetézte. A férj csak annyit mondott: Asszony, asszony, embereld meg magadat, mert különben ugy megölöm magamat, mint a pinty. A feleség erre mit sem válaszolt, hanem nagy dühében kirohant az utczára. A férj megragadta az alkalmat, ruháját kitömte szalmával s fölakasztotta a mestergerendára; maga pedig a sarokba bujt, hogy meglesse, miként fog siránkozni engesztelhetetlen élete párja. Mosolygott a férj, hogy milyen jól kifundálta a dolgot. Majd mikor az asszony kétségbeesése tetőpontra hágott, akkor előugrik: ugy-e mégis szeretsz! Ne sirj, lásd, élek; éljünk ezután békességben! Végre belép az asszony, egy kicsit meghökken, midőn a férjnek hitt vázát megpillantja. Majd egy vesszőkét ragad, nagyokat huz a kitömött ruhára: ne kutya, megadom utoljára, a mivel adósod maradtam. A férj a csalódás orditásával ugrott elé s az asszonyt hebegve világositotta fel a tréfáról. Az asszony ekkor kiejtette kezéből a botot, sirva fakadt: én boldogtalan! a férj pedig reménytelen bujában leitta magát.

KÖZGAZDASÁG.

A magkereskedés mezőgazdasági fontossága.

Egy kiváló angol gazdasági iró gondolata volt, hogy a magüzlet, illetőleg kereskedés hatósági ellenőrzés alá lenne vetendő. Igy minden indokolás nélkül ez a gondolat meglepő, de ha a vetőmag fontosságát a gazdasági termelésben csak kissé méltatjuk, érthetőnek tartjuk, hogy még erre a gondolatra is jutottak.

Különben a magkereskedés körében már majdnem megvalósult ez eszme, csakhogy természetesen a magánellenőrzés szigora pótolja a hatósági ellenőrzést. Ott vannak pl. a svéd magtermelő szövetkezetek, melyek némelyike direct testületi felügyelet, gazdasági egyletek felügyelete alatt áll, s nem kis részben az ezek által gyakorolt végtelen lelkiismeretes ellenőrzésnek köszönheti Svédország mezőgazdasága a magtermelésből eredő nevezetes jövedelmét, s azt az élénk keresletet, mely magterményei iránt mindinkább fokozódó mérvben nyilatkozik. Igaz ugyan, hogy Svédország északi éghajlatának is tulajdonithatjuk a magtermékei iránti érdeklődést, de nem csak ennek, mert hisz ha a meg jóságát csupán az tenné, hogy északon termett legyen, van számos más északi vidék, melyekről a gazdák vetőmagváltoztatásra való szükségleteiket beszerezhetnék, de az a majdnem monopoliumnak nevezhető fölény, melyet Svédország a magüzlet terén visz, első sorban a rendkivül lelkiismeretes termelésnek és ellenőrzés alatt álló üzletnek folyománya.

A gazdára nézve a vetőmag beszerzésének megbizhatósága végtelen fontos. Nemcsak, hogy a gazda a magért fizetett árban csalatkozhatik, de károsodása a termelésre fordított munka veszteségében is nyilvánul. Először is tehát a magra adott költség mehet kárba, ha t. i. rossz magért adtunk pénzt, másodszor pedig az elvetett rossz magra ugyanolyan munkát fordit a gazda jóhiszemében, mintha jó magot vetett volna, tehát a hiába áldozott munka még növeli a kárt, melyet a mag árában szenvedett. Az amugy is számos ellenség és elemi károk által koczkáztatott gazdasági munka már ezekből folyólag is indokolttá teszi, ha a vetőmag beszerzése körül a legnagyobb körültekintéssel s óvatossággal járunk el, szükségleteink fedezésénél oly forrásokat keresve fel, melyek a mag valódisága s csiraképessége iránt tényleg garantiát nyujtanak. A tudomány ma már biztos alapokat nyujt a vetőmag vizsgálatára, a magisme megalapitójának: Nobbe tanárnak e téren folytatott müködése széles körben terjesztette el a gazda igényeire való tekintettel szükséges eljárásokat. Németország összes gazdasági kisérleti állomásai a vetőmagvizsgálattal külön ágazat gyanánt foglalkoznak, s tevékenységük a gazdákra nézve valóban hasznosnak mondható, mert ezek védik a gazdát első sorban a tisztátlan vagy hamisitott vetőmag beszerzése ellen az által, hogy az inreális üzletet folytató, azaz rossz magot forgalomba hozó czégeket megnevezni képesek, de viszont ugyanezek a magtermelő gazdákat is ösztönzik arra, hogy mivelésük körül gonddal s lelkiismeretességgel járjanak el, s földjeik elgazosodását megakadályozni törekedjenek.

Hazánkban is mindinkább tért hódit a magtermelés és üzletre forditott figyelem, s a kormány is elöljár az ez iránybani törekvések körül, a mennyiben pl. a mult évben az összes gazdasági tanintézeteken rendszeresitett vetőmagvizsgáló állomásokat, s azok müködését összhangzatosan szervezte. A magyar gazdának is módjában áll tehát meggyőződést szerezni az általa vásárolt vetőmagvak használati értékéről, ezzel kapcsolatban pedig az általa felkeresett beszerzési forrás, azaz magkereskedés megbizhatóságáról.

Most léván itt az ideje a vetőmagvak beszerzésének, időszerünek tartottuk épen a magkereskedelemnek a mezőgazdaságra való s bevezetőleg kifejtett nagy fontossága folytán, hogy meggyőződés alapján szerezzünk magunknak tájékozást a magüzletről átalánzsságban, s ezért a fővárosi kiterjedtebb forgalommal biró Mauthner Ödön-féle 12 év óta fentartott magkereskedés megtekintése utján szerzett tapasztalásokról értesitjük t. olvasóinkat. Nevezett czég főnöke készséggel felelt meg kivánságunknak, üzletének egész szervezetét leplezetlen nyiltsággal engedve át tanulmányozásra. Ezen czég, mint a külföldi nagy magkereskedések, általában nem tart fenn saját kezelése alatt álló magtermelő telepet, mert a termelés külön irányban annyi gondot s lelkiismeretes ellenőrzést követel meg, hogy nagyobb üzleti forgalom mellett egyenesen lehetetlen ez utóbbinak sokkal fontosabb igényeit ellátni, de viszont az egyes magvaknak is oly különböző az igényök clima és talaj tekintetében, hogy legfeljebb egyes specialitások saját termeléséről lehet szó, azonkivül a termés maga is néha nem sikerül ugy, hogy jó lelkiismerettel azt vetőmag gyanánt forgalomba hozni lehetne. Természetes, hogy a kezelésre annál nagyobb gondot fordithat igy a magkereskedő, s gazdáinkra nézve kétségtelenül előnyösebb is, hogy a magot maguk termelhetik a kereskedelem számára, mintha ez utóbbi foglalkozik az általa forgalomba hozott magvak termelésével és a termelés nyereségét is elvonja a gazdáktól.

(Folyt. köv.)

37-ik közlemény

a br. Szentkereszty Stephanie kezdeményezése folytán felállitott Kézdi-Vásárhely városi és vidéki Rudolf-kórház részére tett szives adakozásokról.

Bogdán József másodbiró gyüjtőivén Pákéban.

Özv. Vida Bálintné 1 véka pityóka. Kupán Ferenczné 2 kupa paszuly. Bokor János 1 kupa rozs. Sándor Mihály 1 véka zöldség. Benedek András fél kupa rozs. Csutak József 4 kr. Bogyó József 4 kupa zöldség. Vida Antal 1 kupa rozs. Ördög József (körözsi) 1 k. rozs. Bogyó Gergely 2 kr. Ördög József 1 kupa paszuly. Bokor József 2 kr. Benke György 1 kupa rozs. Benedek István 1 kupa rozs. Szabó András 2 kr. Ifj. Vida Bálint 4 kr. Ifj. Vida Tamás 1 kupa törökbuza. Ördög Ferencz 4 kupa paszuly. Mirtse Ferencz 6 kr. Bokor Mihály 1 kupa buza. Dávid Dénes 10 kr, Polotska József 1 kupa rozs. Ferencz Dániel 2 kr. Szabó Mihály 1 kupa törökbuza. Mirtse Sándor 6 kr. Vida Dénes fél kupa rozs. Kádár József 1 kupa rozs. Csoma János 1 kupa rozs. Sándor Dániel 4 kr. Weis Márton 6 kr. Benedek József 1 kupa rozs. Márton Ferencz 1 kupa paszuly.

Összesen: 48 kr. 1 kupa buza. 11 kupa rozs. 2 kupa törökbuza. 1 véka pityóka. 8 kupa paszuly. 1 véka, 4 kupa zöldség.

Fogadják a buzgó gyüjtők és a jótékony adakozók a kórház nevében leghálásabb köszönetünket.

K.-Vásárhelyt, 1885. jan. 27.

Szőcs József m. p.
polgármester, a kórház igazgatója.

Kovács István m. p.
a kórházi igazgató-bizottság jegyzője.

Felelős szerkesztők:
Ifj. Dobay János. Sprencz György.

Kiadó tulajdonos:
Szabó Albert.

Nyilt tér.*)

Osdola, 1885. febr. 16.

(Vége.)

Továbbá azt mondja, hogy kisebbitem szegény községem lakosságát, melynek kegyelméből élek s hajlékában nyugszom. Szerintünk kegyelemkenyér az, a mit ingyenesen nyer valaki. Vagy tán mi élvezzük kenyerünket kegyelemből, holott a mi iskolánk a legterhe ebb az egész környéken? Vagy tán egyéb szolgálaton kivül ez nincs is tekintetbe véve D. M. ur által s azért kegyelemkenyér? Vagy tán azért a legdrágább kenyér a világon a miénk, mivel azt annyiszor halljuk panaszolni? Vagy tán olyan ember panaszolja azt, kinek kenyeréből élvezett valamit az egyházi személyzet? Vagy tán a szél kényétől függ egészen sajkáuk evezése?

A ki igy beszél, az az egyházi személyzetet egy nyomorult koldus mellé állitja, ki a neki szánt kevés adományért szolgálatát leróni nem képes.

A hajlékban való nyugvást illetőleg csak annyit mondunk, hogy noha fennen nem is dicsekszünk, de annak épitésénél minden esetre hozzá járultunk mi is annyival, mint az, ki oly puszta göggel eget verő hangon kürtöl.

Az ilyen szavakkal pedig: „szegény községem“, csak protekcziót keres D. M. ur a nép között a maga részére, mivel a népnek iránt unk való jó hajlamáról mindig meggyőződött. Ezen annyiszor hallatott régi nóta hasonlit a paradicsomi kigyó sziszegő hangjához, mely a gyarló Évát tilos gyümölcs evésére inditotta.

És most időzzünk egy keveset válaszának azon részénél, melyben D. M. ur aláirásokat idéz.

*) Ezen czikkekért a felelősséget csakis a sajtóval szemben. Szerk.

Az 1870. év nyarán Kantában rendezett póttanfolyamra akkori segédkántor **Nagy** Ferencz előttem körülbelől 5—6 nappal beiratkozott s tényleg a tanfolyamon is volt. Dolgaim elvégzése után én is bementem. Bennlétünk utáni hatodik napon, azaz szombaton, a déli órákban napi dijak osztattak ki. Miután a napi dij 50 krban szolgáltatott ki, a tanitók tizenként csoportosultak olyformán, hogy a mely személyre a névsor olvasásakor a 10-es szám esett, annak a kezére adatott 35 frt, mely összegből többi kilencz társát elégitette ki s igy hét napra egy személy 3 frt 50 krt kapott. Nyugodjék békében az illető, de tudjuk mindnyájan, a kik ismertük, hogy a néhai N. F. egy kissé iszákos ember volt s épen ez alkalommal sem volt jelen. De mielőtt szomjuságát enyhiteni a teremből eltávozott volna, felkért, hogy a pénz kiosztásakor az ő részét is venném át. Azon tizes csoportban pedig, melybe én voltam beosztva, néhai Zsigmond Gáspár esztelneki kántor volt a kiosztó, ki, a mint előtte álltunk, e szavakkal nyujtott át 7 frtot: „A sógor segédje részével átadok 7 frtot.“ Tehát jegyezze meg jól D. M. ur, hogy az összeg nyilvánosan adatott át a többi kartársak jelenlétében. De alig hogy ebédhez indultunk, a napidijakat kiosztó Zs. G. felemlitette, miszerint ő 3 frttal csalódott, mivel a tiz közül egy személynek nem jutott pénz. Erre mindnyájan előmutattuk a még ujjaink között levő pénzt s ugy találta mindenikünknél, a mint azt kinek-kinek átadta. N. F. pedig mindez ideig távol volt. Később, midőn már ebéd végén voltunk, előjött N. F. segédem is (szokása szerint egy kissé jó kedvvel). S midőn megszólitottam, hogy hol késett, ime a pénzt, a mint megkért vala, átvettem, azt felelte: „Nekem van pénzem, megkapom otthon is.“ Én még megdicsértem, hogy honn levő családjára is gondol, és hazatértem. Következő hétfőn, mivel munkaidő volt, nem érkeztem el a tanfolyamra. Ez alatt a Zs. G. által emlegetett 3 frt megkárosulásra nézve szóba jött, hogy hol történhetett a tévedés. N. F., ki mindez ideig hallgatott, akkor mondta meg, hogy illetékes tizéből felvette a 3 frtot, midőn osztakozó kollégái erre visszaemlékeztették őt, s igy tisztában van az, hogy az általam kérése fotytán fenntartott napi dij nem illeti N. F.-et. Ebből az én távollétemben N. F. mentegetődzése folytán történhetett félreértés kartársaink némelyike részéről, mert mindig vannak ellenségek is a jó barátok között, s lehet, hogy épen ilyent idéz D. M. ur. Azonban, midőn e zavarról tudomást vettem, azonnal bementem, s elbeszélvén körülményesen az esetet, kitünt, hogy a zavart N. F. idézte elő, ki felvette napi díját illetékes tizéből s minket mégsem értesitett arról, hogy e három forint öt nem illeti.

D. M. ur ez ügyben tartott tárgyalásról s még tán maga sem tudja, miféle elfogadásról tesz említést. E cselszövényes firkát épen ugy nem ismerem, a mint nem tudom halálom idejét. S ugy ezt, mint azon állitását, hogy e miatt állásomon valaha nyugtalanitva lettem volna, soha el nem ismerem, s mint mérges rágalmat, visszautasitom. Hivatkozhatom e részben azon tisztelt kolléga urakra, kik ez alkalommal jelen voltak, ugyszintén tek. Veres Sándor tanvezető urra, ki az 50 tagu tanitótestület élén állván, tisztázta ez ügyet s ugy intézte azt el, hogy engem ebből semmi félreértő véleményt nem terhel.

Ha D. M. ur hirlapi vagy más vitába velem nem bocsátkozik, azt nagyon helyesen teszi, mivel az ő kezébe ugyis jobban beillik a dorong, mint a toll, s ebben, ugy látszik, gyakorlottabb is, mert ez évi január 10-én, felhasználva távollétemet, betlehemi pásztorbottal járt lakásomra.

A Gy. F. iskolás leányának megveretéséről, melyre nézve D. M. ur irt panaszt, a kir. járásbirósághoz megtekintheti az eredményt. Különben a „bitangolás“ kitételért és egyéb sértő kifejezéséért a szólamlási jogot illő helyen és időben fenntartom magamnak. Egyébiránt oly okos emberrel, minő D. M. ur, ki az iskola számára vizes kártya helyett téli időre öntöző kártyát szerez be s ki 1877-ben oly szép hirnévre tett szert elzáratásával, melyből Isten különös kegyelme s a mi szerény közbejövetelünk mentette ki, s melyről a

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

„Nemere“ akkori s a „Székely Közlöny“ 1880-iki évfolyama adnak felvilágositást s melyről bölcsen hallgat D. M. ur: irodalmi téren szóba jönni sem jelenleg, sem jövőben nincs hajlandóságom. Én elbeszéltem az esetet körülményesen, melyből az igen tisztelt olvasó beláthatja ártatlanságomat; de D. M. ur, ki a kákán is csomót keres, megoldottnak véli a gordiusi csomót s a maga multjáról hallgatván, beigazolni látszik a közmondást: „Si tacuisses . . .“ Egyébiránt én szeretem a jó embert s a jó ember az igaz valóságot; a ki pedig ezt nem kedveli, az engem sem szerethet.

És most leteszem tollamat s kijelentem, hogy ha ő dicsér: azt én gyalázatnak, ha pedig gyaláz: azt dicséretnek tekintem; mert értelmi képessége s még inkább jóakaró hajlama nem emelkedett azon fokra, hogy belássa azt, miszerint a szeretet szeretetet, a gyülölet pedig gyülöletet szül.

Bartha Ágoston.

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és érték- tőzsdén.

Február 24-én.

Magyar aranyjáradék 6%	—.—
Magyar aranyjáradék 4%	98.35
Magy. papirjáradék 5%	94.05
Magyar vasuti kölcsön	146.—
M. keleti vasuti államkötv. I. kibocs.	99.—
M. keleti vasuti államkötv. II. kibocs.	121.50
M. keleti vasuti államkötv. III. „	108.50
Magyar földtehermentesitési kötvény	102.50
M. földtehermentesit. kötv. záradékkal	102.25
Temes-bánáti földtehermt. kötvény	102.—
Temes-bánáti földt. kötv. záradékkal	102.50
Erdélyi földtehermentesitési kötvény	102.—
Horvát-szlavon földtehermt. kötv.	101.50
Magyar szőlődézma-váltsági kötvény	98.75
Magyar nyeremény-sorsjegy kölcsön	118.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	118.50
Osztrák járadék papirban	83.60
Osztrák járadék ezüstben	84.—
Osztrák járadék aranyban	107.—
1860. államsorsjegyek	138.—
Osztrák-magyar bankrészvény	865.—
Magyar hitelbank-részvény	315.25
Osztrák hitelintézet-részvény	305.50
Ezüst	—.—
Cs. és kir. arany	5.79
20 frankos arany	9.76
Német birodalmi márka	60.50
London (2 havi váltókért)	124.20

Sz. 601—1885.

Hirdetmény.

Bita község korcsmárlási joga 1885. évi április hó 24-étől számitandó 3 egymásután következő évekre haszonbérbe adandó lévén, annak megtartására a nyilt árverést f. évi márczius hó 13-nak d. e. 11 órájára tüzöm ki, melyre érdekeltek ezennel meghivatnak.

Az árverési feltételek alulirottnál megtekinthetők.

K.-Vásárhely, 1885. február 11.

Gábor Péter,
szolgabiró.

3—3

Öltönyszövetek

csakis tartós juhgyapjuból középtermetü férfiak számára.

3.10 méter egy öltönyre

4 frt 96 krért	jó	juhgyapjuból,
8 frt — krért	jobb	„
10 frt — krért	finom	„
12 frt 40 krért	egész finom	„

Utazó-plaidek (nagy kendők) darabonkint 4 frttól 5, 8, 12 frtig. Kiváló finom öltönyöket, nadrágokat, felöltőket, kabát- és esőköpeny-szöveteket, katona-posztót, abaposztót, egyenruha-posztót, kammgarn, cheviot, trico, női és teke-asztali, peruvien, dosking szöveteket ajánl

Alapittatott **STIKAROFSKY JÁNOS** **1866-ban.**

gyári raktára BRÜNNBEN.

Minták bérmentve küldetnek; a szabómester uraknak minta-kártyák **bérmentetlenül**; postai utánvét melletti küldemények 10 frton felül **bérmentesen.**

Állandó posztó-raktárom van, mely több értéket képvisel 150,000 frtnál o. é., és igy önként érthető, hogy nagy üzletemben sok 1—5 méter hosszu **maradvány** van s kénytelen vagyok az efféle maradványokat **nagyon leszállitott előállitási árakon** elpazarolni. Minden értelmes ember be kell hogy lássa, miszerint ily rövid maradványokból **minták nem küldhetők;** mert nehány száz minta-megrendelés folytán az efféle végekből semmi sem maradna, és igy valóságos **csalás,** midőn némely posztós-czég maradvány-mintákat hirdet, mert ilyen esetekben a minta-levágások egész végekből és nem maradványokból történnek, s az ilyen eljárások czéljai könnyen is érthetők.

Nem tetsző **maradványok** felcserélte nek, vagy a pénz visszaadatik.

Levelek elfogadt nak magyar, német, cseh, lengyel, olasz és franczia nyelven

4—20

Van szerencsém a n. érd. közönség figyelmét felhivni, hogy kézdivásárhelyi könyvnyomdámban és Csikszeredában Györgyjakab Márton bérlőnél a következő

NYOMTATVÁNYOK ÁLLANDÓAN RAKTÁRON TARTATNAK

és KIS MENNYISÉGBEN is feltünő OLCSÓ ÁRON kaphatók:

Adás-vevési szerződés.
Adóbejelentés, kisüstösöknek
„ „ szeszgyárosoknak.
Adóhátralék-törlési kimutatás. L. K.
Adóhátráléki kimutatás, havi.
„ „ ¼ évi.
„ „ 1 évi.
Adó-intés
Adósság-levél r. k. egyházh. tartozó pénzalaphoz.
Anyakönyv, r. k. népiskolák részére, B. minta.
Állategészségügyi kimutatás.
Árverési feltételek.
Árverési kérés, ingóságokra és ingatlanokra.
Árverési hirdetmény bir. végrehajtóknak.
Árverési hirdetmény, adóügyben. (L. H.
Árverési jkönyv
„ „ bir. végrehajtóknak
Baromvásári jegyzőkönyv.
Béketárgyalási jkönyv, közs. bir. L. T.
Bélyegjegy-megrendelési iv.
Bélyeglelet. (L. H.)
Birtokiv; beliv (L. K.)
„ „ küliv
Bizonyitvány, ujonez-felszólamlási ügyben.
Családi értesitő. (L. E.)
Cseléd-könyv.
Cseléd-elbocsátási bizonyitvány
„ könyvi ajánlat
„ nyilvántartás
Czukor, kávé és sörfogyasztási adóbejelentés
Dohánygyártmány-megrendelés.
Egészségi bizonyitvány, lovaknak.
Egészségügyi kimutatás, D. minta.
Erdei kihágások utáni pénzbüntetések nyilvántartása
Elemi kárfelvétel
Ellennyugta
Épitkezési engedély
Értesités a keresztelési, (születési) házassági és halálozási anyakönyvekből.
Felvételi napló a r. kath. iskolák részére, A. minta
Felebbezés a közigazgatási bizottsághoz erdei kihágásos ügyekben
Földkönyv
Gazda-nyilvántartás
Gyámoltak és gondnokoltak nyilvántartása.
Hagyatéki leltár, beliv
„ „ küliv
Haláleset-felvétel, biróságok részére.
Haláleset-felvétel, gyámhatóságok részére.
Haláleset-felvétel a brassói kir. illetékkiszabási hivatal részére.
Halál-okok idő szerinti kimutatása.
Halottkémi iktató-könyv.
Halottvizsgálati bizonyitvány, I. minta.
Halottkémi jelentés, II. minta.
„ „ orv. segélyben nem részesitett gyermekek haláláról, III. minta.
Halottkémi jelentés rendkivüli halálesetről, IV. m.
Halottkémi jelentés talált hulla iránt, V. minta.
Halottkémi jelent. ragályos, járványnyá válható vagy járványos betegségben történt haláleset-ről, VI. minta.
Halottvizsgálati jkönyv, VII. minta.
Halottkémi jelentés halottvizsgálati jkönyvekkel, VIII. minta.
Határidő-napló, közs. bir. 13. §.
Határszéli igazolványérti utalvány.
Honvéd-változási kimutatás.
Hirdetés az igénylőkhöz végrehajtóknak
Himlőoltási bizonyitó tábla.
Himlőoltási részletes kimutatás.
Hivatalos árverési hirdetmény. Adóügy.
Havi adó-kimutatás. L. A.
Hivatalos bélyeglelet.
Hivatalos jelentés, a 3 hóig nem szorgalmazott végrehajtásról.
Hivatalos jelentés, a teljesitett végrehajtásról.
Idézvény, községi biráskodáshoz.
Idézvény, erdőkihágásos ügyekhez.
Iktató-könyv, község részére.
Iktató-könyv, erdőkihágásos ügyekhez.
Iktató-könyv, hadköteles szökevények részére.
Infrascriptus praesentium vigore fidem facio indubiam et adestator in Baptisatorum.
Infrascriptus praesentium vigore fidem facio Indubiam et adestator in Copulatorum.
Infrascriptus praesentium vigore fidem facio indubiam et adestator in Defunctorum.
Iskolai anyakönyv B. minta
„ „ tanköteles növendékek részére
„ felvételi napló B. minta
„ költségvetés
„ mulasztási bejelentés a tanfelügyelőséghez
„ „ kimutatás C. minta
„ pénztári napló
„ statisztikai kimutatás, vagyis 3-as tabella számadás
Itélet, községi biráskodáshoz. (L. M.)
Járványbetegségi kimutatás.
Jegyzőkönyv a községben kiad. l ó l e v e l e k r ő l
Jegyzőkönyv a községben kiad. marhalevelekről
Jegyzőkönyv a község előljárósága által kiállitott utlevél-ajánlatokról.
Jegyzőkönyv a levágott szarvasmarhákról.
Jegyzőkönyv az árvák követelésének nyilvántartásáról.
Jelentési levél, utazók számára.
Jelzálogjog bekebelezése vagy előjogyzése iránti kérés
Jelzálogj. bekebl. vagy előjegyz. iránti kérés felzete
Kataszteri birtokiv, küliv
„ „ beliv
Katonai nyilvántartási jegyzőkönyv, a honvédség részére.
Katonai nyilvántartási jegyzőkönyv, a sorhad részére.
Kézbesitési iktató-jegyzőkönyv.
Kézbesitési vevény, közs. birák.
Kielégitési végrehajtás iránti kérés, ingóságokra és ingatlanokra.
Kimutatás az év végén fennmaradt s behajthatlanság czim. leirandó egyenes adóhátrálékokról
Kimutatás a 6—12 éves és 13—15 éves gyermekek összeirásához
Kipuhatolási jegyzőkönyv, hadköteles szökevényekről.
Költségvetés, községi iskolák részére.
Kötelezvény
Kötelezvény fél iven.
Közmunka-nyilvántartási jkönyv.
Községi iskolai számadás.
Községi költségterv.
Községi marha-igazolv. (Könyvecske.)
Községi marha-igazolvány, küliv
„ „ beliv
Községi sommás marhalétszám-kimutatás.
Községi számadás.
Küladó-hátráléki kimutatás, küliv
„ „ beliv
Leltár r. k. lelkészi, kántortanitói, tanitói stb. vagyonról
Leltár r. k. iskola ingó és ingatlan vagyonáról
Leltár r. k. templom ingó és ingatlan vagyonáról
Levélboritók „Excellentissimo Illustrissimo ac Reverendissimo Domino Domino Francisco Lönhart“ stb. czimirattal ellátva. 1 drb 2 kr.
Levélboritók „A főtisztelendő róm. kath. esperesi hivatalnak“ czimirattal ellátva. 1 drb 2 kr.
Levélboritók „A nagyon tisztelendő lelkészi hivatalnak“ czimirattal ellátva. 1 drb 2 kr.
Lólevél-jegyzőkönyv. (L. J.
Makacssági itélet, közs. bir.
Makacssági tárgyalási jkönyv
Matricula Baptisatorum.
„ Copulatorum.
„ Defunctorum.
Meghatalmazás.
Marhalevél-jegyzőkönyv. (L. J
Mixta-matrimonia.
Mutató-könyv, közs. bir. 12. §.-hoz.
Nemleges zálogl. jegyzőkönyv, adóügyben. (L. Z.)
Nyilvántartás az 1879. évi XXXI. t. cz. alapján bejelentett és tárgyalt erdei kihágásokról
Nyugta és ellennyugta, r. k. egyházmegyéknek
Panasz, kisebb polgári peres ügyekhez.
Panaszkönyv, közs. bir
Panaszkönyv, erdőkihágásos ügyekhez.
Pénz-napló erdőkártéritések- és pénzbüntetésekről
Pénzkezelési jegyzék.
Pénztári napló községek részére.
Pénztári napló községi iskolák részére.
Pénztári napló r. kath. egyházmegyéknek, küliv
„ „ „ beliv
Postakönyv.
Pótadó-főkönyv.
Rovatos kimutatás a r. k. egyház adósairól küliv
„ „ „ „ „ beliv
Sommás makacssági itélet.
„ kereset
„ „ felzete
„ váltókereset.
Sürgős zálogjog bekeblezési kérés Háromszékmegye gyámpénztára részére
Számla, utalvány és nyugta, szakértőknek, bünügyben.
Szolgálati napló, a kir. csendőrség részére
Tanköteles növendékek anyakönyve.
Tárgyalási jegyzőkönyv, közs. bir.
Tárgyalási jkönyv, békés esetekhez (Közs. bir.
Tárgyalási jkönyv makacssági esetben
Tárgyalási jkönyv erd. kihágásos ügyekhez
Törzskönyv-lapja, küliv
„ beliv
Tüzvész-jelentés.
Tulajdonjog bekebelezése iránti kérés
„ „ „ „ felzete
Utazási napló
Utlevél-utalvány, a legujabb belügymin. rendelet szerint.
Ügyviteli napló r. kath. lelkészi hivatalok részére
Váltó-kereset. (L. S.)
Váltó-óvás.
Vendég-könyv.
Változási kimutatás, a sorhad részére.
Változási kimutatás, a honvédség részére. (L. H.)
Zálogjog-bekebelezési, előjegyz. kérés (L. J.)
„ „ „ felzete
Zálogjog törlése iránti kérés
„ „ „ „ felzete
Záloglási, becsl. és árv. jkönyv adóügyben, küliv
„ „ „ „ „ beliv
Záloglási jkönyv, adóügy.
Záloglási jegyzőkönyv, közs. bir.
Záloglás-jegyzőkönyvi napló.

Raktáromat folyton nagyobbitani törekszem, hogy igy a n. é. közönség igényeinek gyorsabban és jutányosabban felelhessek meg.

Elvállalok továbbá mindennemü **könyvek, folyó-** és **röpiratok,** bárminemü **alapszabályok, hivatalos nyomtatványok, rovatos ivek, körlevelek, felhivások, árjegyzékek, számlák, étlapok, nász-** és **vigalmi jelentések,** mindennemü **meghivók, névjegyek, tánczrendek, ujévi** és más alkalmi **üdvözletek, falhirdetmények,** szóval minden a **könyvnyomdászat** körébe tartozó minták **csinos** és **gyors** kiállitását.

Végül ajánlom **irószereimet, levélpapiraimat, levélboritékaimat és tentáimat,** melyekből **raktárt tartok** s melyekből **gyári áron szolgálhatok.**

Tisztelettel

SZABÓ ALBERT,
könyvnyomda-tulajdonos.

Nyom. Szabó Albertnál Kézdi-Vásárhelyt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.